

Naročnina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Konjarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba
2050. — nočna 2996, 2994 in 2050

SLOVENEK

Z nedeljsko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cek. račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inserate;
Sarajevo št. 7563,
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

Izhaja vsak dan zjutraj, razen
ponedeljka in dneva po prazniku

Za resnično zblizanje

(Od našega prijatelja.)

Pariz, februarja 1932.

Urednik dnevnika »L'Echo de Paris« g. Jean Délaže je seznanil našega dopisnika z načrtom, kako ustanoviti pod okriljem imenovanega lista francosko-jugoslovanski akademski krožek, kojega cilj bi bil, da se jugoslovanski in francoski akademiki spoznata in duševno zblizata.

Marsikdo se bo začudil. Saj je vendar toliko jugoslovanskih dijakov v Parizu, saj obstojajo že davno stiki med njimi in francoskim akademikom oziroma francosko inteligenco! Res je, toda ti stiki so povprečno zelo površni. Marsikak jugoslovanski akademik ne odnese iz Pariza ničesar drugega kakor svoje vtise iz biblioteke, od društva svojih sorojakov in k večjemu še od svoje francoske gospodinje, restavraterja in kavarnarja pa od gotovega ženskega sveta. Duša francoskega naroda pa mu je ostala tuja. Pa tudi francoski akademik nima ničesar od tovariša tujega rodu, ali, kar je še slabše, da so pojmi, ki si jih je vstvaril o njem, popolnoma napačni.

Nujna je torej potreba po nekem posredovalcu. Kakšen naj bo ta posredovalec? Kdo naj bo?

Dvoje organizacij je bilo dozdaj v Parizu, ki sta si stavili za cilj posredovati stike med internacionalnim kadrom dijaštva na eni in francoskim na drugi strani. To je »Foyer International des Etudiants Catholiques« in pa »Fédération Française des Associations Chrétiennes d'Etudiants«.

Prva organizacija (F. I. E. C.) skuša dosežati svoj cilj na ta način, da skrbi zlasti za religiozno stran dijaškega življenja. Aumônier (duhovnik) ognjišča mašuje sam in skrbi, da mašujejo v »ognjišču« še drugi duhovniki, organizuje pridige in krščanski nauk za akademike, priredi enkrat v letu duhovne vaje, nadalje združuje člane ognjišča enkrat tedensko pri predavanju, ki ga ima ta ali ona kompetentna osebnost francoskega aktualnega političnega ali ekonomskega življenja ali kak aktualen pisatelj, dramatik itd. Aumônier, sin stare francoske plemiške rodbine, ki je bil prednostno kolarju pred grbom, je s svojo veliko avtoriteto sposoben kot maločlovek za to plemenito ulogo.

Toda kljub prijetnim lokalom, toplim in udobnim opremljenim, kjer je članom in njih znanec na razpolago biblioteka in raznovrstno aktualno življenje, in kjer jim gospod Aumônier od časa do časa postreže s kapljico šampanjca vina ob keksih, s skodelico čaja ali kave ob okusnih francoskih lunikah ali »malih kruhkih«, je odziv dijaštva presenetljivo pičel. Opazujejo porazdelitev tega internacionalnega kadra na kakem prijateljskem večeru, kjer bo predsednik zagotavljal, da so Francozi in vsi drugi enaki in enako dobrodošli, boste videli Nemce skupaj, Hrvate skupaj, Letonce skupaj, itd.; Francozi pa klepetajo med seboj, se posloviyo med seboj, kvečjemu da kdo stisne roko kakemu tujerodcu.

Druga organizacija s sličnim ciljem, ki smo jo omenili (F. F. A. C. H.) deluje tako, da prireja vsakih 14 dni prijateljske večere ob skodelici čaja z več ali manj zabavnim programom: »slepe miši« se igrayo, različne klavirske in vijolinke točke, šaljiyo prizori itd. skrbijo za zabavo. Nadalje prireja organizacija izlete v okolico Pariza, n. pr. v Chartres, v Vallée de Chevreuse itd.

Treba je priznati, da je gostoljubnost francoskih akademikov uprav slovanska; žal, kljub tej in kljub vsej ljubeznivosti, ki jo izkazujejo Francozi tujcem z obudovanjem vredno vztrajnostjo, se njih tujerodni gostje dolgočasijo.

Zakaj? Zato, ker jih imajo kljub vsemu za tujce, ker je vsa njih ljubeznivost prirojena za tujca, tako da se le-ti čutijo vedno kot tujci in nimajo od vseh teh sestankov čisto nič drugega ko čaj in kekse. Kar je glavno; spoznati svojega francoskega tovariša, mu ostane zakrito z debelo, trdo lupino francoske rezerviranosti.

To lupino prebiti je namen, ki ga vztrajno zasleduje g. Jean Délaže. Dati društvu, to je vsem članom, tujcem in Francozom, isto nalogo, isti cilj, isto skupno bazo, ta predpogoj za vsako iskreno medsebojno delo, je to, kar g. Délaže zasleduje. Iskreno medsebojno delo, kjer enaki merijo svoje moči, Francozi in tujci, to je najboljši način spoznavanja medsebojne duševnosti in zblizanja obeh kultur.

Upamo, da se bo g. Jeanu Délaže-u posrečilo, kar se drugim do zdaj ni, da bo imel tudi tu tako srečno roko kakor drugod v mladinskem gibanju. Z njemu lastno dobrosrčnostjo in vztrajnostjo mu bo gotovo uspelo strniti akademsko vrsto tujerodnih elementov s francosko v čim plodovitejšem medsebojnem delu, zlasti ko ga vodi tudi tu njegova značilna maksima: »Kaj ni vse mogoče mlađosti in srcu, kaj ni vse dosegljivo oni večni mladi dobroti srca!«

Zahtev slovaških kmetov

Praga, 25. febr. AA. Federacije slovaških poseledecev so imele v Turcu, Sv. Martinu kongres, na katerem je g. Hodža razložil želje Slovakov na polju kmetijstva, posebno glede trgovinske pogodbe z Madjarsko, ker bi Slovaška, če bi se pogajala med obema državama za sklenitev trgovinske pogodbe neugodno zaključila, trpela nepregledno škodo na gospodarskem polju. Češkoslovski niso potrebne samo carine, je naglasil g. Hodža, nego je v prvi vrsti potrebno, da uvede kontingentirane uvoza in postavi posebne cene.

Nato je g. Hodža govoril o fiskalni praksi in zahteval, da se izvede tarifna reforma, ki bi do-
mači produkciji omogočila, da vzdrži tujo konkurenco.

Naposed je govornik naglasil tudi potrebo poenotiti poljedelskih kreditov.

Vse velesile proti predlogu popolne razorožitve

Ženeva, 25. febr. AA. Na večerajšnji seji generalnega odbora je bil določen češkoslovski minister za zunanje zadeve dr. Beneš kot poročevalec za plenarno sejo razorožitvene konference.

Angleški zunanji minister Simon je živahno zagovarjal predlog, naj bi razorožitvena konferenca razpravljala na podlagi načrta o razorožitveni konvenciji, kakor ga je sestavila pripravljalna komisija. Posamezne delegacije pa naj bi med razpravo stavile svoje posebne predloge. S tem predlogom je soglašal tudi predsednik češkoslovške delegacije Tardieu. Obema so se nato pridružili prvi delegat Združenih držav Gibson, italijanski delegat Cavallero in vodja nemške delegacije Nodolny.

Sovjetski delegat Litvinov predlaga, naj bi se najprej razpravljalo o predlogu sovjetske vla-

de. Ta predlog se glasi: »Navdana s čvrsto željo po dejanskem miru, ki mora biti trdno organiziran, in prepričana, da oboroževanje in njegova tendenca, da se še poveča, mora privedi do spopadov, ki odstranjajo delavce od njihovega dela in povzročajo velike nesreče, dalje v prepričanju, da je edini način, kako bi se mir čim bolj organiziral in zagotovila varnost, popolna in takojšnja ukinitve vseh oboroženih sil na temelju načela enakopravnosti za vse, predlaga sovjetska delegacija, naj razorožitvena konferenca sprejme za temelj svoje-
ga dela načelo splošne in popolne razorožitve.«

Ta predlog je Litvinov obširno utemeljeval na popoldanski seji. Predlagal je, naj konferenca sprejme za podlago svojih razprav načelo splošne in popolne razorožitve. Utemeljeval je ta predlog z željo, da se ustvari resničen mir in resnična var-

nost za vse države in vse narode. Sedanja oborožitve mora neobhodno voditi do mednarodnih oboroženih konfliktov. Vojaški izdatki so največje breme za ljudstvo in izredno postružajo sedanjo gospodarsko krizo. Litvinov je dolgo utemeljeval upravičenost in potrebo svojega predloga. Skušal je pobiti tudi ugovore, ki so se še prej pojavili proti njegovemu predlogu. Na koncu je posebno poudarjal poseben položaj sovjetske unije in izjavil, da je njegova država pripravljena popolnoma razorožiti se, navzlic temu, da imajo silni sosedci Indijo in Kitajsko.

V debati so govorili, na čelu jim Tardieu, izjavili, da je predlog Litvinova idealna rešitev vprašanja, vendar pa da je v sedanjem trenutku neizvršljiv.

Učinkovit govor dr. Brüninga

Berlin, 25. febr. tg. Nemški državni kanceler dr. Brüning je danes v nemškem državnem zboru odgovarjal na napade narodnih socialistov in nemških nacionalcev.

Najprej je Brüning govoril o zunanjepolitičnih dogodkih, pri čemer ga je desničarska opozicija poslušala precej mirno. Govoril je o izredno napetem položaju na vsem svetu, ko je v gospodarskem pogledu nastala pravcata gospodarska vojna. V takem položaju ima vlada dolžnost, delati zunanjo politiko s hladnim razumom brez ozira na notranjepolitične želje. Glede dogodkov v vzhodni Aziji je rekel, da smatra vlada za svojo dolžnost, zastaviti se z vsemi svojimi močmi za ohranitev miru. Glede kritike o ideji nemško-avstrijske carinske unije je izjavil, da je nemška vlada tudi še sedaj pripravljena sodelovati pri vseh korakih, ki bi mogli pomagati avstrijskemu gospodarstvu, katero se bori za svoj obstoj.

Zelo pomemben je bil govor dr. Brüninga o reparacijskem vprašanju. Dr. Brüning je izjavil, da vztraja pri trditvi, da Nemčija iz gospodarskih

razlogov ne more placevati nobenih reparacij. Termin za reparacijsko konferenco pa je sedaj končno določen na mesec junij, dasi so Nemčija in druge države hotele imeti konferenco čimprej, da spraviyo gospodarstvo zopet v red. Nemška vlada zato ne more prevzeti odgovornosti za to, da se bo sestala razorožitvena konferenca šele tik pred potekom Hooverjevega leta.

Ker se tiče notranje politike, je izjavil dr. Brüning: Če bi se pokazala kakšna zloraba, ki bi narodnim socialistom omogočila zopetni vstop v nemško vojsko, bo skobel za to, da se bo tozadevni odlok popravil. Je pa sploh najprednejša agitacija, kar jih je doživel, da narodno-socialistični govorniki pripisujejo krivdo mešanske vojne vladi. Pri teh besedah je narodno-socialistični poslanec dr. Gumbels skočil pokonci in hrup pri narodnih socialistih je narasel posebno takrat, ko je dr. Brüning karal govornice narodnih socialistov o »Brüningovem sistemu«. Kanceler je protestiral proti temu, da ga spravljajo v zvezo z 9. novembrom. Takrat je on z drugimi vred bil na čelu čet, katere so se sestavile proti revoluciji. Stranke

sredine so mu pri tem burno ploskale. Končno se je branil dr. Brüning proti trditvi, da je on kriv, da desničarske stranke niso sprejele Hindenburgove kandidature. V preteklih tednih je večkrat ponudil državnemu predsedniku svojo demisijo. Ob vihrnem odobravanju sredine je dr. Brüning dostavil: »Hotel sem iti da napravim prosto pot za povzdigo naroda, ne pa za kaos. Moja volja napraviti prosto pot, ni krivda, da so se razbila upanja za predsedniške kandidature, temveč je temu kriva neednost med strankami opozicije in njihova zahteva, da naj se ves državni aparat izroči eni skupini. K tej koncesiji ni bil državni predsednik pripravljen niti trenotek.« Ob splošnem odobravanju ne samo leve, temveč tudi zmerne desnice, je državni kanceler končal svoj govor z izjavo za Hindenburga. Rekel je: »Če v teh težkih dnevih nikdar nisem izgubil upanja, pripeljal nemški narod iz krize in strašne stiske, je bilo to samo zato, ker smem služiti možu, kar krišer je državni predsednik Hindenburg.« Glasovanja o raznih nezaupnicah je pričakovati jutri.

Zakon o srednjih tehničnih šolah in o Gospodarskem svetu sprejet

Narodna skupščina

Belgrad, 25. febr. I. Danes je narodna skupščina sprejela zakon o srednjih tehničnih šolah, senat pa je končno veljavno sprejel zakon o gospodarskem svetu, ki je pripravljen za podpis vladarja in za promulgacijo. Debata v narodni skupščini je bila danes manj živahna, ker so se posamezni govorniki že izčrpali tekom prejšnjih diskusij in so bili pojasnjeni vsi dvomi, ker je bilo ustrezno vsem zakonitim željam. Tudi obisk narodne skupščine je bil danes boljši, brez dvoma radi večerajšnje interpelacije poslanca Antunovića. Na galeriji je bilo mnogo učiteljsstva srednjih tehničnih šol.

Poročevalec dr. Smiljanić je čital narodnim poslancem paragraf za paragrafom novega zakona. Pri vsakem se je ustavil in predsednik je pozval narodne poslance, da stavijo svoje predloge. Ako se ni nihče javil, je predsednik odredil glasovanje z vstajanjem in sedanjem. Spremembe ni veliko. Omeniti se mora ono v čl. 11, s katero se daje dovoljenje trgovinskemu ministru, da po potrebi dovoli odpiranje internatov na srednjih tehničnih šolah, toda ti internati ne smejo pasti v breme državnemu proračunu. Velika pa je sprememba v čl. 14, ki dovoljuje maturantom na srednjih tehničnih šolah, da se vpisujejo na domačo tehnično fakulteto. Dostavek namreč daje to dovoljenje vsem dosedanjim absolventom, da nadaljujejo studij na višji tehniki. Onim pa, ki so že studirali na inozemskih fakultetah iz razloga, ker jih domače niso sprejemale, zakon dovoljuje priznanje vseh studijskih let v inozemstvu in vseh tam podeljenih diplom. Narodna skupščina je z vstajanjem in sedanjem sprejela člen za členom ter hitro končala glasovanje o posameznih zakonskih predlogih.

Nato se je javil k besedi trgovinski minister dr. Kramer, ki je izjavil, da je ta zakon moral odstraniti nesmisel, ki je do sedaj obstojal, namreč da so na domači tehnični fakulteti odbijali maturante srednjih tehničnih šol, medtem ko so jih vse inozemske univerze sprejemale brez vsakih težav. Poleg te prve nesmiselnosti pa je še druga. Oni dijaki namreč, ki so dobili diplomu na inozemskih fakultetah, so ob povratku v svojo domovino z začudenjem ugotovili, da domače univerze njihovih inženjskih diplom nehoje nostrificirati. Tako se je tekom zadnjih let nabralo nad 200 mladih inženjerjev z inozemskimi diplomami, ki so obviseli

med nebom in zemljo, ker jih niso mogli zaposliti kot inženjerje v domačih obratih.

Poslanec Šega je nato stavil dva predloga: Prvič, da naj nove srednje tehnične in obrtne šole čuvajo posebno lepoto narodne ornamentike in narodnih motivov naših lepih noš, tako da jih ne bo zabrisala medlost modernega bazarstva. Drugič je zahteval, da naj se naše učne knjige očistijo vseh nepotrebnih tujk.

Dr. Kramer mu je odgovoril, da soglaša in da bo njegovo ministristvo vodilo račun o čuvanju ornamentike na srednjih tehničnih šolah in da se bo ustvarila čista jugoslovanska terminologija za tehnično stroko.

Po tej kratki debati je narodna skupščina prešla na glasovanje o sprejema celotnega besedila zakona. Glasovanja se je udeležilo samo 182 poslancev, ki so vsi z vstajanjem in sedanjem manifestirali svojo popolno solidarnost z zakonskim predlogom, ki bo izročeno v obravnavanje senatu.

Prihodnja seja narodne skupščine bo jutri ter bo obravnavala predlog o spremembi skupščinskega poslovnika ter predlog o ženskih obrtnih in strokovnih šolah. Izvoljeni bodo tudi trije novi člani verifikacijskega odbora, ker so trije odstopili. (V današnjem telefonskem poročilu iz Belgrada, objavljenem v »Slovenec«, se je vrnila napaka: Narodni poslanec dr. Djundjerski ni umrl, ampak je odložil samo svoj poslanski mandat. Na njegovo mesto je bil pozvan namestnik Ressel, trgovec, ki pa govori samo nemški in je radi tega bila proti njemu vložena interpelacija. Slučaj Djundjerskega je zanimiv že radi tega, ker volivni zakon ne pre-
videva možnosti novih volitev, na drugi strani pa izključuje, da bi mesto poslancev oziroma njegovega namestnika bil poklican v narodno skupščino propadli kandidat — v tem slučaju Nemeč Mozer. Izgleda, da bo ta okraj ostal do nadaljnjega brez poslanca.)

Senat

Senat je v dveh sejah nadaljeval diskusijo o gospodarskem svetu. Prijavilo se je veliko govornikov, ki so proučevali potrebo gospodarskega sveta, kjer naj bo, kakšen naj bo in kako naj dela. Debata v senatu je bila brez dvoma mnogo bolj stvarna kakor pa ona v narodni skupščini. Nastopili so govorniki, kakor dr. Trinajstić, dr. Vlado Mirović, bivši rektor beogradske univerze, in dr. Frančević, bivši minister, kojih govori so mnogo doprinesli k razjasnjevanju vprašanja gospodarskega sveta. Podčrtati je treba dejstvo, da se senatorji polnoštevilno udeležujejo sej. Na popoldanski seji je bilo glasovanje o zakonskem predlogu, ki je bil sprejet v posameznih členih kakor tudi v celotnem besedilu. Prihodnja seja bo jutri.

Finančni zakon

Belgrad, 25. febr. Iz predsedništva narodne skupščine javljajo, da je finančni odbor nadaljeval svoj studij finančnega zakona. Današnjim sejam so prisostvovali dr. Maksimović, dr. Kojić in dr. Gjorgjević ter so proučevali več dodatnih predlogov k finančnemu zakonu. Finančni odbor, ki je že pre-
rešetal vse ministrske zakone, je končal tudi pre-

Odhod poljskega posl. Schwarzburg-Güntherja

Ljubljana, 25. februarja.

Z večernim brzovlakom je opolnomočeni minister in poslanik poljske republike na našem dvoru g. Schwarzburg-Günther odpotoval iz Ljubljane.

O večerajšnjih razgovorih in obiskih smo že poročali. Tekom današnjega dneva je g. poslanik obiskal predvsem

slovensko univerzo.

Rektor univerze g. dr. Šerko je v razgovoru orisal značaj ljubljanskega vseučilišča, njegov postanek in delovanje. Posebej se je g. poslanik zanimal za slovanski seminar, ki mu ga je razkazal prof. univ. dr. Nachtigal.

V spremstvu kustosa muzeja dr. Stieleta si je g. poslanik ogledal Ljubljano, njene arhitektonske znamenitosti, Narodno galerijo in nekatere ljubljanske cerkve, med njimi cerkev v Šiški, mojstrsko delo prof. Plečnika, nad katero je g. poslanik bil naravnost zadivljen.

Na velesejmskem prostoru

si je ogledal prostore, obenem pa imel priložnost razgovoriti se s predstavniki naših gospodarstvenikov o sodelovanju na tem polju. Rezultati teh razgovorov so zelo povoljni.

Ni naša dolžnost pisati o vseh sestankih in razgovorih g. poslanika, naša dolžnost pa je, ugotoviti, da rezultat kratkega bivanja ni samo sentimentalnega značaja, ampak velevažen dogodek, ki pomeni velik korak naprej na poti poljsko-jugoslovanskega bratstva in slovanske vzajemnosti.

Na kolodvoru se je g. poslanik pristržno poslovil od svojih prijateljev.

tres naknadnih finančnih dodatkov k zakonu in je s tem v splošnem delo končano. Pričakuje se lahko, da bo finančni zakon prišel pred narodno skupščino tekom prihodnjega tedna.

Inž. Belančič bo tožil

Belgrad, 25. febr. I. Ing. Nikola Belančič, načelnik v ministristvu za gozdove in rudnike, je objavil v današnji »Pravdi« svoje pripombe k večerajšnji interpelaciji v narodni skupščini z ozirom na njegovo nekdanje delovanje kot uradnik avstrijske državne uprave v Sarajevu. Ing. Belančič ugotavlja, da se interpelacija ne tiče kakšne korupcijske zadeve, ampak njegovega delovanja v splošnem. Kot podrejen tehnični uradnik on sploh ni imel možnosti, da vrši nabave s svojim podpisom. Resnica je, da se je v knjigovodstvu pri rudarski direkciji v Sarajevu našla zabeležena postavka 3 milijonov avstrijskih kron, vpisanih kot reprezentacijski izdatki za Belančiča, toda to se ne nanaša nanj, ampak na njegovega brata Otokarja Belančiča. Res je, da ima inž. Belančič malo hišico v Belgradu, v Banja Luki tretjino hišice in velike dolgove pri Drž. hipotekarni banki. Interpelante v narodni skupščini bo tožil radi klevete,

Kitajci junaško vztrajajo naprej

Amerika je zavzela odločno protijaponsko stališče

Anglija zaenkrat čaka...

London, 25. febr. AA. Vojni spopad na Daljnem vzhodu je predmet številnih interpelacij v spodnji zbornici.

Neki poslanec je vprašal, ali bo vlada odpelala v Sanghaj nove vojne ladje. Parlamentarni tajnik admiralite lord Stanley je odgovoril, da vlada tega ne namerava storiti. Vlada je sklenila, naj kržarko »Berwick«, ki bi se morala vrniti v Anglijo, začasno nadomesti kržarka »Devonshire«, pripadajoča sredozemski eskadri.

Državni podtajnik za zunanje zadeve Eden je odgovoril dvema poslancema, da bi nova nota, ki naj bi opozorila Kitajsko in Japonsko na njune obveze pri Zvezi narodov, ne imela nobenega haska. Angleška vlada je že dala zadostna pojasnila o svojem stališču, po drugi strani pa je tudi japonska vlada opetovano svedčano izjavila, da nima teritorialnih ambicij in da bo varovala tudi nabelo odprtih vrat.

Na neko drugo interpelacijo pa je isti govornik pojasnil, da zaenkrat med Kitajsko in Japonsko ni bilo formalne vojne napovedi. Nadaljnje stališče angleške vlade bo odvisno od razvoja dogodkov. O stvari sami angleška vlada zaenkrat ne more podati nobene izjave in bo počakala na izrek odločne pravdnice, ki o tej stvari razpravlja. Zaenkrat angleška vlada še ni posredovala pri kitajski vladi zaradi plačila obresti od železnice Tientsin, Pukov in Hukovang. Če bo pa treba, bo vlada zaščitila tudi te interese.

Na vprašanje drugega poslanca, kaj je z neodvisnostjo Mandžurije, je državni podtajnik za zunanje zadeve odgovoril, da angleška vlada nima pravice ugovarjati ustanovitvi take neodvisne države na podlagi pogodbe deveterih sil. Glede škode, povzročene v mednarodnih koncesijah v Sanghaju, pa je že angleški poslanec v Sanghaju Lampson z drugimi svojimi tovariši interveniral.

Amerika je proti izpremembi dosedanjega stanja ob Pacifiku

London, 25. febr. AA. Reuter poroča iz Washingtona: Ameriška vlada vztraja na tem, da ostane politika odprtih vrat na Kitajskem neizpremenjena. Zato načelno odklanja japonsko zahtevo po reviziji pogodbe med deveterimi silami.

V odprtem pismu na senatorja Boraha izjavlja Stimson, da so izvajanja te pogodbe sedaj preprečili dogodki na Daljnem vzhodu.

Bitka traja dalje

Nova ofenziva Japoncev brez uspeha

Sanghaj, 25. febr. AA. Med Japonci in Kitajci je ponovno prišlo do vročih bojev. Kitajci so se blizu Miaohongcena, ki ga Japonci besno bombardirajo, umaknili. V okolici Kingwana se Kitajci čvrsto upirajo japonskim napadom. Med boji je eksplozivni neki japonski tank. Vsa posadba je bila ubita.

Sanghaj, 25. febr. Z. Izgleda, da se je general Ujeda odločil, da z novimi napadi doseže končno odločitev na fronti, še preden dobi nova ojačenja. Včeraj popoldne je vrget svoje čete na Čijangvang ter istočasno z artilerijo in letali bombardiral kitajske položaje. Japonci so zabeležili nekatere uspehe in so ponovno zasedli Čijangvang. Angleški in ameriški dopisniki pa te vesti demantirajo. Kitajci pa trdijo, da so Japonci imeli velike uspehe. Vsekakor je bil japonski uspeh, če so ga sploh imeli, majhen. Danes jutraj so Japonci otvorili artilerijski ogenj proti Čapeju, istočasno pa so bombardirali železniško postajo Lugva na Sanghajsko-hankovski progi. Ob 8 zjutraj so pričeli bombardirati Čijangvang. Borba še vedno traja. Na kitajске postojanke so japonska letala spuščala letake, ki jih je podpisal admiral Namura in v katerih poziva kitajske vojsake, da se udajo, ker si bili v tem slučaju Japonci z njimi veliki prijatelji. V nasprotnem slučaju pa jim grozijo letaki, da bo njihova usoda ista. Ob pol 11 poroča dopisnik Reuterjevega urada, da se na vsej fronti vrši borba. Japonci stalno napadajo, vendar pa niso dosegli dozdaj nobenega uspeha.

Nanking, 25. febr. Z. Danes pričakujejo na Sanghajski fronti vojsko krščanskega generala Fenga. Splošno se trdi, da bodo Kitajci začeli napadati, še preden dobi Japonci nove moči. Po vsej Kitajski se vrši mobilizacija in med narodom vlada velikansko razpoloženje za vojno proti Japoncem.

Sanghaj, 25. febr. 4g. Ob fronti Kiangvan-Tazang so začeli danes Japonci novo veliko ofenzivo in razširili svoje napade na Čapej. Dosedaj so Kitajci odbrali vse svoje položaje kljub vsem stranim napadom težkih japonskih topov in letal. Kitajski župan Sanghaja je protestiral pri amerškem generalnem konzulatu proti temu, da Japonci izkrcavajo nove čete. Izjavil je, da ne bo mogel prevzeti odgovornosti za življenje inoincev, če bi se morala Kitajska energično braniti.

London, 25. febr. 4g. Radj novega obetljivega

V svojem odgovoru pa vprašuje senator Borah, ali so sedanji dogodki na Kitajskem dokaz za neuspešnost te pogodbe. Če pogodba ne zaleže, bi jo bilo treba izpremeniti.

Stimson ugotavlja nato, da je ta pogodba zaščitila vse interese Kitajske in zainteresiranih držav. Po zadnjih dogodkih v Mandžuriji in Sanghaju je predvsem to na mestu, da se dosedanje pogodbe ohrdijo, ne pa, da se izpremenijo. Pogodba med deveterimi silami je le del pogodb, ki so bile ratificirane z washingtonsko konferenco. Vse te pogodbe so medseboj povezane in vsaka kršitev posamezne pogodbe zadene vse te pogodbe kot celoto. Združene države severne Amerike so se odločile, da ne bodo pri tem pogodbah prizadele država ne bo čustvala povečati svoje moči na račun Kitajske. Zato Združene države ne morejo misliti na izpremembo pogodb med deveterimi silami brez izpremembe drugih določil, ki spadajo k tem pogodbam.

Gre se za - kitajski trg

London, 25. febr. Z. Washingtonski dopisnik »Daily Telegraph« javlja, da je pismo, katerega je Hoover poslal Borahu, naletelo na veliko odobravanje v ameriških političnih krogih in se to pismo smatra kot najvažnejši politični dokument v zadnjih desetih letih. Amerika mora sama zaščititi svoje interese zlasti v trgovini na Daljnem Vzhodu. Kitajski trg je za Ameriko mnogo večjega pomena kakor evropski. Če bo Japonska nadaljevala s svojo dosedajšnjo politiko, ni niti izključeno, da bo Amerika zavzela popolnoma drugo stališče, da bo vprašanje razorožitvene politike postavila na stran in zgradila v Tihem Oceanu tako močno brodovje in pomorske baze, da bo lahko preprečila japonski izvajanje sile na Kitajsko ter ji bo istočasno tudi preprečila, da zavzame kitajski trg.

Francija energično demantira pakt z Japonsko

Washington, 25. febr. AA. Neki krog vztraja na tem, da obstaja med Francijo in Japonsko posebna tajna pogodba glede Daljnega Vzhoda. Francoski poslanik Claudel to energično demantira. V izjavi, ki jo je dal česnikarjem, pravi, da tajen pakt med Francozi in Japonci ne obstaja ter obžaluje, da se širijo take vesti, ki utegnejo na Daljnem Vzhodu spraviti v nevarnost nedolžne ljudi.

Terih poziva kitajske vojsake, da se udajo, ker si bili v tem slučaju Japonci z njimi veliki prijatelji. V nasprotnem slučaju pa jim grozijo letaki, da bo njihova usoda ista. Ob pol 11 poroča dopisnik Reuterjevega urada, da se na vsej fronti vrši borba. Japonci stalno napadajo, vendar pa niso dosegli dozdaj nobenega uspeha.

Nanking, 25. febr. Z. Danes pričakujejo na Sanghajski fronti vojsko krščanskega generala Fenga. Splošno se trdi, da bodo Kitajci začeli napadati, še preden dobi Japonci nove moči. Po vsej Kitajski se vrši mobilizacija in med narodom vlada velikansko razpoloženje za vojno proti Japoncem.

Sanghaj, 25. febr. 4g. Ob fronti Kiangvan-Tazang so začeli danes Japonci novo veliko ofenzivo in razširili svoje napade na Čapej. Dosedaj so Kitajci odbrali vse svoje položaje kljub vsem stranim napadom težkih japonskih topov in letal. Kitajski župan Sanghaja je protestiral pri amerškem generalnem konzulatu proti temu, da Japonci izkrcavajo nove čete. Izjavil je, da ne bo mogel prevzeti odgovornosti za življenje inoincev, če bi se morala Kitajska energično braniti.

London, 25. febr. 4g. Radj novega obetljivega

nja so se pojavili v Čapeju številni novi požari. Kitajski general Fenghušun se s svojimi četami bliža Sanghaju.

Kitajska protiofenziva

London, 25. febr. 4g. Japonci so davi zopet začeli ofenzivo na fronti proti Čijangvanu z vsemi močmi, ki jih imajo na razpolago. Prodrli so kitajsko črto in napredovali za dve tretjini milje. Ko so Kitajci dobili ojačenja, so izvršili protinapad, in Japonci so se morali zopet umakniti.

Podrobno se opisuje potek takole: Japonci so začeli svojo ofenzivo z letalskimi napadi na utrdbo Miaohongcen, dve milji severozapadno od Čijangvana ter so to v popolnoma razdelali. Okoli 11 popoldne so začeli Kitajci bežati v svojo drugo črto. Pri tem so jim Japonci sledili in napredovali dve tretjini milje. Bežeče Kitajce so zasedali s topovi, strojnimi puškami in letali. Sedaj pa so Kitajci iz Tazanga dobili ojačenja, ki so sprejele bežeče čete, jih ustavile, naker se je ob hudem bombardiranju Japoncev začel kitajski protinapad. Japonski general Ujeda je moral svoj glavni stan radi kitajskega protinapada preseliti v Meijan, eno miljo severno od Čijangvana.

Popoldne se je boj med Tazangom in Čijangvanom še vedno nadaljeval. Japonska letala so z bombami porušila železniško progo med Sanghajem in Nankingom in sicer na progi Šenzu, kjer se nahaja kitajski glavni stan, in Nanzhangom. Kitajski glavni stan ima sedaj edino zvezo s svetom skozi potem poljskega telefona. Japonska letala so ponovno bombardirala tudi Čapej.

Mandžursko upraščanje

Makden, 25. febr. Z. Izvršni odbor za ustanovitve samostojne mandžurske države je sklenil, da se bo nova država imenovala Daido. Parlament bo izvoljen za eno leto. Glavno mesto te države bo Čančun. Ustanovljenih bo še več novih držav. Japonska upa, da jo bo pri tem Zveza narodov podpirala, ker je edino na ta način mogoče izvesti pacifikacijo kitajskih pokrajin in osvoboditev od raznih generalov, ki so že 15 let med seboj urvarili.

Tokio, 25. febr. Z. Agencija Nipon Dempo javlja iz Mukdena, da je sovjetska vlada stavila predlog predstavnikom nove mandžurske države, da se prične z njimi pogajati za ureditev vseh vprašanj, ki se tičejo režima vzhodnokitajske železnice v Mandžuriji.

Washington, 25. febr. Z. Takašnje kitajsko poslanstvo je objavilo službeno poročilo, da Kitajski ne bo nikdar priznala mandžurskega režima. Te tri vzhodnokitajske pokrajine so bile vedno integralni del Kitajske in vsaka uzurpacija oblasti in vmešavanje inozemskih držav v upravo teh pokrajin pomeni kršitev teritorialne in administrativne integralnosti Kitajske.

Rekonstrukcija japonske vlade

London, 25. febr. Z. Iz Tokia poročajo, da je japonski finančni ministar Takahashi sklenil podati demisijo. Njegova ostavka se utemeljuje s tem, da je star in truden, v dobro počutenih krogih pa se žuje, da je Takahashi odločen nasprotnik, da se otvorijo novi krediti za stroške japonske vojne ekspedicije v Sanghaju. Pričakuje se, da bo v prihodnjih dneh japonska vlada rekonstruirana. Vest, da bo prišla v vlado sedanja opozicija, se demantira.

General Ma umorjen

Harbin, 25. febr. Z. Potirajo se vesti o umoru generala Ma, ki se je najprej boril proti Japoncem, pozneje pa je sodeloval pri ustanovitvi samostojne mandžurske države.

Sanghaj, 25. febr. Z. Japonske vojske oblasti so protestirale pri amerškem konzulatu proti temu, ker se je večje število ameriških častnikov priglasilo v kitajsko vojsko. Ameriški konzul je pozval vse ameriške meščane, naj zavzamejo v tem vprašanju nevtralen stališče.

Hitrostni rekord Angležev

London, 25. febr. AA. Sir Malcolm Campbell je včeraj popoldne dosegel na dirkalnici v Dayton Beachu s svojim dirkalnim avtom »Singo« nov svetovni hitrostni rekord, ki ga je že dozdaj sam imel.

V prvem krogu je razsodišče uradno zabeležilo njegovo hitrost 237.459 milje na uro. V obratni smeri proti vetru pa je rekord dosegel hitrost 241.773 milje na uro. Povprečna hitrost je torej znašala 239.688 milj na uro, to je okoli 108 kilometrov. Prejšnji hitrostni rekord je znašal 227.786 milje na uro; dosegel ga je Campbell tudi v Daytonu hani.

Campbell pa se ni zadovoljeval z včerajšnjim rekordom in hoče danes vnovič startati, da doseže vsaj 265 milj hitrosti na uro. S tem svojim rekordom je Campbell postavil obremen s dva druga rekorda, in sicer hitrostni rekord na enem kilometru in na 5 km.

Pri tej priliki je treba pripomniti, da imajo Angleži danes vse uradne hitrostne rekorde na sehem, na morju in v zraku v svojih rokah. Letalski hitrostni rekord je dosegel Stainforth, teko imenovani »leteči poročnik«, s 407,5 milje na uro. Hitrostni rekord v motornem čolnu ima Kaye Don, ki je dosegel hitrost 110,28 milj na uro. Tudi največjo hitrost z motornim kolosom so dosegli Angleži, najhitrejši brzovalci na svetu pa je tako imenovani »leteči brzovalci«, ki vozi v Cheltenham na progi družbe »Great Western Railway«. Na tem vlaklu je dosegel strojevodja Stone povprečno hitrost 81,2 milje na uro (okoli 130 km).

Sedenje v Bolgariji

Sofija, 25. febr. AA. Listi poročajo, da je predsednik bolgarske vlade Mihajlov, ki ob enem vodi resor zunanjih zadev, odredil naj znižajo proračun zunanjeje ministrstva za 12%. Proračune vseh ministrstev bodo morali izročiti finančnemu ministru do sobote. Proračun dohodkov je finančno ministrstvo že sestavilo.

slva 40 avtomatskih topov, ki so tudi spravljeni v omenjeni vojašnici. Rozen tega grado madžarske vojne oblasti v Budimpešti velike hangarje za vojaška letala.

Smrt istrskega rodoljuba

Zagreb, 25. febr. Z. Snovi ob 7 je umrl Ivan Mandić, profesor in ravnatelj dijaškega internata v Zagrebu, ki je bil svoja duhovnik v Istri in je upravljal takozvani istrski internat v Zagrebu.

Kriza nemške industrije

Berlin, 25. febr. AA. Trenutno je v obratu samo 45 odstotkov nemških podjetij. Producerska industrija obratuje le s 37 odstotki, konsumna industrija s 55 odstotki. V najboljšem položaju je tekstilna industrija s 64 odstotki in obratu.

Odlikovanje

Belgrad, 25. febr. I. Z. ukazom Nj. Vel. kralja so bili odlikovani: z redom Jugoslovanske krone I. reda dr. Nikola Dobretić, nadškof barski in primas srbski; z redom Jugoslovanske krone IV. reda Ivan Kotnik, župnik na Cetinju, Andrej Hartnik, župnik v Starem Baru.

Uradniške vesti

Belgrad, 25. febr. I. Vpokojen je bil Martin Mikec, ravnatelj pomožnega urada pri službenem stolu v Bjelovaru. Z naredbom socialnega ministra je bil postavljen dr. Henrik Heferle, dosedani uradniški pripravnik v splošni bolnišnici v Ljubljani, za sekundarnega zdravnika v splošni bolnišnici v Ljubljani. Pravosodni minister je nastavlil Rafaela Gradina, pri okrajnem sodišču v Dolnji Lendavi.

Bojne ladje se gradijo naprej...

London, 25. febr. AA. Na včerajšnji seji parlamenta je finančni tajnik admiralite lord Stanley izjavil, da bodo v kratkem dokončane tri pomorne vojne ladje, ki so jih pričeli graditi po načrtu iz leta 1929. Tudi ostale enice, predvidene po tem načrtu, bodo še letos dograjene.

Zlato beži iz Amerike

Pariz, 25. febr. Z. Francoska banka je sklenila, da bo v bodoče prevažala zlato iz Amerike samo na francoskih ladjah. V Ameriki bo pustila saldo v znesku 430 milijonov dolarjev. Ta znesek predstavlja polovico evropskega salda v Ameriki. Po zadnjem poročilu Federal Reserve banke je zaloga zlata v Ameriki zelo padla. Lansko leto je znašala zlata zaloga 42% vsega zlata na svetu, danes pa znaša samo 35%.

Bančni vlom v Parizu

Pariz, 25. febr. AA. Tukaj so danes neznane udari v banko jugoslovanskih bratov Baruh. Prostori te banke so v ulici Lafayette. Zavod je opravljal v glavnem posle za račun jugoslovanskih državljanov v Parizu. Prva preiskava bo v jugoslovanskih krogih v Parizu. Po dosedanjih podatkih so morali razbojniki poznati običaje v tem bančnem zavodu.

Proti inozemskim delavcem

Sofija, 25. februarja. AA. Direkcija za delo je te dni izdala stroge ukrepe proti delodajalcem, ki imajo inozemske delavce brez potrebnega dovoljenja te direkcije. Vsi ti delavci bodo morali zapustiti Bolgarsko.

Sofija, 25. februarja. AA. V Dupnici, ki leži v jugozapadnem delu Bolgarske, je bil ustanovljen odbor za združitev čustendilskega in petriškega okraja. Novi okraj naj bi se imenoval strumski, sedež pa naj bi bil v Dupnici. Odbor je razposlal na pristojne oblasti prošnje in navaja, da šteje Dupnica 17.000 prebivalcev. Čustendil leži samo 20 km od meje.

Ljubljana, 25. februarja. AA. Pomočnik bana g. dr. Pirkmajer jutri v petek 26. t. m. ne bo sprejemal strank, ker bo uradno zadržan.

Mariborska cestna samouprava

Maribor, 25. februarja. Cestni odbor mariborski je imel danes proračunsko sejo pod predsedstvom novega načelnika dr. Lipolda. Okrajni načelnik dr. Ipavc je v pozdravnem govoru poročal, da je bil prejšnji načelnik dr. Juvan razrešen na lastno prošnjo in njegovo mesto je bil od g. bana imenovan dr. Lipold. Okrajni načelnik izreka zahvalo bivšemu načelniku dr. Juvanu za njegovo delovanje.

Načelnik poroča o sklepu banovinskega sveta, da se odpujati banovinski kuluk in da pravzame banška uprava iz proračuna izdatke za i. poglavje (osebni in materialni izdatki). Vselej tega sklepa se bodo v bodoče pri cestnih odborih smele pobirati samo doklade v višini 20%. Banška uprava pa bo namesto banovinskega kuluka in za prevzem izdatkov i. poglavja proračunov okrajnih cestnih odborov pobirala novih 25% doklad samo za cestne svrhe.

Tajnik Stabej poroča, da je banška uprava odredila, da se preureditve ceste Maribor - Polbrežje odloži in svota 50.000 Din črta iz proračuna in da banška uprava k preureditvi te ceste ne more ničesar uporabiti. — Nova banovinska cesta Reka — Sv. Arah se bo po odredbi banške uprave gradila v lastni režiji cest. odbora in se za to delo vnese v proračun 1 milijon dinarjev. Enako svoto prispeva tudi banška uprava. Glede ceste Sv. Peter — Ložane pa je banška uprava odločila, da k tej cesti zgradbi ničesar ne prispeva, ker je smatrala kot občinsko cesto. Cestni odbor ima za več let nalogo svoje 755.000 Din za to cesto. Na predlog g. Žebota se sklene, da se izvrši razpis za to svoto.

Za novo cesto Sv. Benedikt — Lomanaš je banška uprava naročila, da mora cestni odbor zvišati prispevek od 230.000 na 300.000 Din. Enako svoto je dala banška uprava v svoj proračun. Sklene se nakupiti motorno vozilo za cestnega nadzornika za cesto Maribor — Levi breg za 42.000 Din. Glede snežnih plugov na banovinskih cestah je banška uprava odredila, da so občine le v slučaju elementarnih zametov dolžne očistiti stege s snega.

V slovenjebistiškem okraju se za cestno zgradbo Mostično — Bikoje, Slovenska Bistrica — Sv. Martin ter Slov. Bistrica — Tinje doloci v proračunu svoto 300.000 dinarjev. Sklene se pobirati v letu 1932 31% okrajnih cestnih doklad.

Proračun izdatkov znaša 9 milijonov dinarjev ter ravnateljski tudi proračun dohodkov. Član g. Florjančič predlaga, da cestni odbor prispeva za dovozno cesto k novemu tovozemu kolodvoru v Hočah in za vzvono cesto Duplek — Sv. Miklavž. G. Kostljak pa, da se dupleški most impregnira in zavaruje desni nasip pred povodnjjo. G. Šuman zahteva, naj banška uprava pospeši razpis in izvršitev gradnje ceste Sv. Peter — Ložane.

Pred volivno vlado v Romuniji

Bukarešt, 25. febr. Z. Listi pišejo, da je Titulescu poleg težkih zunanje-političnih problemov obravnaval pri svojem obisku v Bukarešti tudi mnoge notranje-politične probleme. Zaradi različnih stališč, ki so jih zavzele stranke, so se njegova pogajanja razbila. Velike opozicijske stranke so popolnoma naspomnile mislijanje v nekaterih važnih narodnih in kulturnih vprašanjih. To pa je le utrdilo Jorgino vlado. Dr. Maniu je izjavil Titulescu, da se vse do taktik ne bo vrnili v politično življenje, dokler ne bo parlament izvoljen v svobodnih volitvah. Titulescu je skušal namesto da-

našnje Jorgine vlade sestaviti prehodno vlado, to da tudi to mu ni uspelo.

Dr. Aleksander Vajda-Vojvod, šef narodne kmetske stranke je prisel v Bukarešt ter bil takoj sprejet v avdienco pri kralju Karolu. Takoj, ko je odšel iz avdience, je kralj sprejel v avdienco voditelja narodne kmetske stranke dr. Mirlo, ki je izrečel kralju svoj načrt volivnega zakona. »Adeveru« spravlja avdienco v zvezo za sestavo nove volivne vlade. Isti list trdi, da bi se volivna vlada lahko sestavila od uradnikov ali pa od zmernih mož raznih strank.

Tudi Madžarska se pripravlja

Praga, 25. februarja. AA. »Narodni listi« prinašajo članek iz Budimpešte o tajnem oboroževanju Madžarske ter v zvezi s tem poročajo, da se je zadnje dni vršila v madžarskem generalnem štabu konferenca pod predsedstvom g. Gömbösa. Na tej seji so ugotovili, da je madžarski obrambni načrt gotov in da se zdaj začne izdelovati madžarski ofenzivni načrt, ki bo gotov meseca maja t. l. V svojem poročilu je g. Gömbös posvetil posebno pozornost letalstvu in varnostnim odredbam, ki jih je treba izvesti pred letalskimi napadi. Nadalje Gömbösovo poročilo obvešča, da se je ustanovila pod poveljstvom maršala g. Ernasa posebna selekcija, v katero so prišli mornarji dunavskega brodovja. Poročilo dalje veli, da je Madžarska dobila izjave, ki ji bodo služili za obrambo pred letali, in več reflektorjev za obrambo Budimpešte in Raaba pred letalskimi bombardiranjmi. Ti topovi so spravljeni v Budimpešti v neki vojašnici, ki se nahaja v Haferjevi ulici. V njej je bila dozdaj budimpeštanska policija.

Kakor ugotavlja Gömbösovo poročilo, je Madžarska meseca januarja t. l. dobila iz inozem-

Ang'leški list v Jugoslaviji

Snovi je izšel edini angleški list v Jugoslaviji. Nae lista je »South slav herald«.

V prvi številki so pozdravili in uvodni članki zunanjeje ministra dr. Vojislava Marinkoviča, angleškega poslanika v Belgradu g. Neville Hendersona in poslanika Združenih držav severne Amerike dr. Princa. Urednik lista je g. T. Aterion, časnikar iz Londona. Med sotrudniki bodo tudi ameriški časnikarji. Angleški prestolonaslednik je želel listu najlepši uspeh. Urednik lista g. Aterion je prejel od zasebnega tajnika angleškega poslanika pismo te vsebine: »Njegovo kraljevsko včasnostvo se zanima za nov list v angleškem jeziku, ki ste ga pričeli izdajati v Belgradu. Upa, da bo to delo uspelo.«

Za prvo številko so prispevali članke angleški poslanik v Belgradu g. Neville Henderson, g. Kekić, ameriški trgovski ataše Smith, tajnik ameriškega poslanstva in angleški odpravnik poslov. Naloga novega lista je pospešiti medsebojno spoznavanje in sodelovanje med Anglosaksonci in Jugoslavi. Nov list najtopleje pozdravljamo in želimo, da bi njegova naloga, da okrepi prijateljske zveze med plemenitim britanskim narodom in Jugoslavi, vsekoli uspela!